

panje skupnih interesov z drugimi stanovskimi organizacijami državnega uradništva.

Organizacija sodeluje pri vseh personalnih zadevah po svojih od učitelstva izvoljenih zastopnikih.

X. Udruženje smatra kot svojo posebno nacionalno nalogo, delovati za duhovno zblizanje in spoznavanje skupnih vzgornih nalog učitelstva iz vseh delov države, v čemur se zrcali pozitivni program Udruženja pri udeleževanju državnega edinstva.

— **Kompromisni predlogi.** Da se doseže složno delovanje vsega učitelstva v članenega v učiteljskih društvih poverjenstva UJU Ljubljana, so podpisani na svojem sestanku v Hrastniku dne 12. julija 1926 spoznali za potrebno, da pristane učitelstvo na letošnji pokrajinski skupščini v Celju na sledeče osnovne ideje in principe naše organizacije. 1. UJU je politično neodvisna strokovna organizacija. Član UJU je lahko vsako učiteljsko društvo, ki dela v duhu pravil Udruženja. 2. Udruženje ima vršiti sledeče naloge: a) ujediniti vse jugoslovnsko učitelstvo na osnovi politične in verske svobode; b) sodelovati na napredku šolstva po priznanih sodobnih vzgornih, učnih in upravnih načelih; c) skrbeti za kulturni in socialni napredek naroda na podlagi enakopravnosti, socialne pravičnosti in demokratizma; d) pospeševati in utrjevati duhovno edinstvo vseh delov našega naroda; e) ščititi državljanske pravice in zastopati moralne, materialne in pravne interese učitelstva; f) dvigati stanovsko moralo, zavest in disciplino članstva na osnovi stanovske ljubezni in dolžnosti; g) delati na to, da se osnuje Unija jugoslovnskega učitelstva vseh strok. Glede na ta osnovna načela predlagamo:

3. Kandidatna lista naj se sestavi tako, da pridejo v poštev za izvolitev v ožji svet osnovnošolski učitelji z najmanj 15 službenimi leti in ki so znani delavci na stanovski organizacijski polji. Priporočila se pa v interesu uprave, da ostaneta v ožjem svetu vsaj trije dosednji člani. 4. Resolucija o smernicah stanovske politike naše organizacije mora biti sestavljena tako, da nena vsebina družni članstvo in nikogar ne žali. O teh predložitvah naj razpravljajo ožji in širši svet ter delegacija. — V Hrastniku, dne 12. julija 1926. — Ljud. Potočnik l. r. — J. Gosak l. r. — Anton Gnus l. r. — Anton Skala l. r. — V. Rus l. r. — Iv. Šmaidek l. r.

— **Inozemski tečaj v Berlinu** ki jih priredi »Zentralinstitut für Erziehung und Unterricht, Berlin W. 35, Potsdamer Straße 120. I. Tečaj za rokotvorje in risanje. Traja od 29. julija do 11. avgusta t. l., dnevno po 8 ur. Prvi teden se poučuje umetniška risava, pletenje, tkanje in izdelava lutk; predvsem praktično vmes so pa tudi teoretska razglabljanja. Drugi teden je posvečen modernemu risanju: teme: smernice risalnega pouka, ustvarjanje po fantaziji, dekorativno ustvarjanje, proučevanje narave, razvijanje izraževalnih sredstev ilicno risanje, grafična tehnika, vzdrževanje v umetnost. — Ta tečaj se vrši v državni umetniški šoli v Berlinu — Schöneberg, Grunewaldstr. 1/5. Število udeležencev 20, šolnina 40 Mk. Udeležencem bo po tečaju dana prilika, da lahko nosotirajo po berlinskih šolah vseh kategorij pri risanju in rokotvorju. — II. Tečaj za splošno šolsko vzgojno vprašanja. Traja od 12. do 26. avgusta t. l. Predpoldnevi so posvečeni hospitiranju v različnih berlinskih šolah, popoldne se vrše predavanja. Teme predavanj: Kulturne struje v sodobni Nemčiji, Osnovna šola in novodobna pedagoške zahteve. Nova pota pri pouku na višji stopnji Berlinske pomožne šole. Delo pri vzgoji zanemariene dece, (Zadružne šole (Gemeinschaftsschulen). Poiskusne šole, Poklicna šola, Film v šoli, Šolska farma. Celotni pouk (Gesamtunterricht), Novodobna gimnazika Mladina in oder itd. Mnogo važnosti se bo polagalo na medsebojne razgovore. Število udeležencev 40, šolnina 30 Mk. Po završenem tečaju izlet v Düsseldorf in

ogledovanje tamošnjega šolstva. Reflektanti morajo svojo udeležbo takoj prijaviti in vpslati predpisan znesek.

— **Članom (icam) dolne lendavskega okraja** ki še dolgo čelo vzlic tolikratnim opominom članarino za pretekla leta in za tekoče polletje, se daie na znanje, da naj vse zaostanke poravnajo do 1. septembra t. l., ker je drugače tovariš blaginik prisiljen vsled zadnjega sklepa vse zamudnike iztirjati po odvetniku, kar bi bilo zelo neprijetno dotičnikom kakor društvu samemu. V izvrševanju zborovskega sklepa: Janko Ozmeč, t. č. predsednik

— **Poroka.** Vzela sta se Ivan Mercina, šolski upravitelj v Starem trgu pri Ložu in Milica Turkova iz Loža ter sta bila v soboto v trnovski cerkvi poročena. Čestitamo!

— **Maturanti mariborskega učiteljskega iz l. 1880.** In 1881, so se sestali 3. in 4. t. m. v prijaznem Ljutomeru kljub skrajno slabemu vremenu. Tam so nemoteno preživeli v spominu dijaških in poznejših let priskrbo in prijateljsko. Polovica jih je manjkala; nekateri radi boleznih, drugi radi slabega vremena. Izlet je bil v Mursko Soboto od koder so se vrnili premošeni zvečer v Ljutomer. V nedeljo zarana smo vsi prisostvovali sv. maši za pokojne tovariše in profesorje. Nato si z razgleda ogledali okolico in Mursko polje. Zvečer 3. julija ob sestanku in 4. julija pri skupnem obedu so se vršili pozdravi, šaljivi govori in razne napitnice s petjem, v zanimivem tovariškem in prijateljskem razpoloženju. Za dobro uspeli sestanek srčna hvala vsem cenil, gostom. Posebno pa še g. Seršenu za vsestransko dobro preskrbo. Prihodnje leto se vrši enak sestanek v Slovenjgradcu. Živeli!

B. R. N.

— **Služba šolskega upravitelja v Mostah pri Ljubljani** je razpisana. Prošnje naj se vložijo pri pristojnem šolskem upravitelstvu najkasneje do 20. julija 1926. Natančen razpis glej v »Uradnem listu« štev. 63 z dne 10. julija t. l.

— **Poljoprivredni glasnik** ki izhaja že 6. leto v Novem Sadu, je izdal ta mesec »Slovensko število« na 43. straneh. Vsebinska je zelo zanimiva in prinaša gospodarske in statistične članke naših strokovnjakov o naših razmerah. Ta zvezek prav dobro seznanja čitatelja z našimi gospodarskimi razmerami. Med tekstom je več lepih slik, ki povečajo zanimivost revije. Škoda pa je, da je mnogo napak zlasti pri krajevnih imenih, ki so tako popačena, da jih v domovini ni mogoče najti. Prav bi bilo, da se je poslala korektura predno je izšla številka, v Ljubljano kjer bi se sigurno napake popravile. Naslovno stran krasi lepa Marčičeva slika: Bled v mesečini. Z ozirom na zanimivo vsebino bi »Glasnik« prav lahko uvrstil med strokovne knjige v naših šolskih knjižnicah.

B. R.

— **V Milan, Turin, Pariz in eventualno London** napravi 8. avgusta poučno ekskurzijo društvo »Probuda«, gospodarski odsek. Vrnitev preko Marseille, Nize, Monte Carla in Genue. Prijave sprejema do 20. julija imenovani odsek. Ljubljana, Resljeva cesta 13/II. Tam se dobe tudi podrobnejše informacije.

— **Popravek.** V računih poverjenstva UJU Ljubljana v zadnji številki »Učit. Tovarisa« stran 3. v koloni tretji razpredelnici tiskovna pomota, in sicer pod »tek. št. 4. »Popotnik« 1923.«

Po proračunu 33.398 Din
Po računu brez salda 57.527
Proračun prekoračen za 24.129 Din in ne kakor je tiskano 34.129 Din, ker se tudi vsota 45.339 Din viema s popravljenim zneskom.

— **Knjiž.** Za našo pedagoško knjižnico. Tov. Justin Rajko je daroval naši knjižnici 120 knjig, in sicer 75 raznih šolskih, 10 metodičnih in pomožnih, 17 beletrističnih, 11 pedagoških in 7 drugih znanstvenih. Tov. Kiferle je daroval 6 pedagoških letnikov. Obema darovalcema iskrena hvala! Našla naj bi mnogo posnemalcev. — **Knjižničar.**

— **Tovariš upokojenec** nam piše: Vaša notica »Vestnik upokojenec« v 27. številki »Učit. Tovarisa« mi je ugajala. Zeleti bi bilo, da se novi odbor potrudijo, da nam kronskim trpinom izposluje dinarsko pokojnino. Treba trkati in trkati, ako hočemo, da se nam odpre ter nam dade one itak borne dinarčke. Dixi.

— **Učiteljska Samopomoč.** Obveščam člane, da imamo v zadnjih dneh tri nove smrtne slučaje, in sicer: 117. smrti slučaj Karolina Wudler, Petrovče, 118. smrti slučaj Valentina Jurčec-Bučar, Kostanjevica in 119. smrti slučaj Antonija Horvat, Ljubljana Posmrtnina za vse tri slučaje znaša 28.875 Din. Nove položnice prejmete v prvih dneh avgusta t. l. Prosim Vas vse ki še niste uredili zadnje nakazilo, da hitite, sicer bo plačilo v avgustu večje. — **Letošnji društveni občni zbor** se bo vršil dne 18. julija 1926 ob 1/28, oziroma 8. uri jutraj v Celju. Vabljeni ste vsi, da se udeležite tega zborovanja. Posebno prično je za člane iz Celja ali bližnje okolice in one ki so blizu železnice. Udeležba naj bo častna!

— **Ljutomer Tovarisi** iz leta 1880. in 1881. so se ob priliki svojega sestanka v Ljutomeru 3. in 4. julija t. l. spominjali tudi mene, takrat žal odsotnega. Zahvalim se vsem najsrečnejšim za pismene pozdrave kot znak srčne kolegialnosti, želeč Vam vsem dragim veteranom še mnogo let uživati sad svojega truda v zdravju, veselju, sreči in miru! Na zdar!

Fr. Zacherl, učitelj v dok.

— **BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA.** Ljubljana. Poljanski našo 10/21 pošlje vsakemu naročniku »Učit. Tovarisa« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj: ne bo Vam žal!

Upokojitve, napredovanja in imenovanja.

— **Imenovanja.** (Všetje let). Josip Vedral, za stalnega učitelja petja in glasbe na II. meščanski šoli v Ljubljani v I. grupi II. kat. 10. stop. osn. plače s 15% po čl. 31.; Olga Tomšičeva za stalno učiteljico v Moravčah v I. grupi II. kat. 8. stop. osn. pl.; Ivanka Podreka za stalno učit. pri Sv. Duhu na Stari Gorici, v 2. grupi II. kat. 5. stop. osn. pl.; Franja Frč za stalno učit. žen. roč. dela v Ribnici, v I. grupi III. kat. 5. stop. osn. plače.

— **Imenovanja na podlagi razpisa.** Josipina Minarič, za stalno strokovno učit. l. žen. meščanske šole v Mariboru z 10%; Vinko Živko, za stalnega strokovnega učitelja meščanske šole v Slov. Bistrici. (Za 15 razpisanih mest sta se prijavila le dva prosilca.)

— **Napredovanja.** V I. grupi II. kat.: Martin Petelinšek iz Maribora z dnem 1. V. 1926; v 2. grupi II. kat.: Ivanka Klemenčič iz Velike Nedelje z dnem 1. VI. 1926; Marija Radič iz Celja z dnem 1. IV. 1925; Leo Cepuder iz Dol. Lendave z dnem 1. I. 1926; Albin Smole iz Ljubljane z dnem 1. XII. 1925; Josipina Kumer iz Ribnice z dnem 1. I. 1926; Ignacij Petie iz Sv. Lenarta z dnem 1. IV. 1926; Ivana Dolinšek iz Senožet z dnem 1. X. 1924; Ana Lenarčič-Vadnal iz Notranjih Goric z dnem 1. VII. 1926; Fran Bernetič od Sv. Antona z dnem 1. I. 1926; Ljudmila Sirk z Vrhnike z dnem 1. X. 1925; Marija Hladek iz Borovnice z dnem 1. VI. 1926; v I. grupi III. kat.: Gizela Žen-Lekar, učit. žen. roč. dela iz Soške z dnem 1. V. 1926.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Poročila:

+ **Novomeško učiteljsko društvo** je zborovalo dne 16. 6. v 1926 Novem mestu po določnem dnevnem redu.

Po pozdravu in nekaterih formalnostih je tov. V. Menard v dobro pripravljenem referatu podal sliko našega velikega pisatelja Ivana Cankarja od časa, ko je sedel na peči in žvečil palec do njegove prerane smrti. Za svoj izčrpen referat je želel mnogo priznanja od navzočih.

Tretja točka »Poročilo o mladinski literaturi« je odpadla vsled dolgega referata.

Nato so se izvolili delegati za pokrajinsko in državno skupščino.

+ **Vidava Muhove spominske plošče** v Ajdovcu se odloži na jesen ali najkasneje na pomlad 1927. V ta namen izvoljeni odbor se pooblasti, da uredi vse potrebno po svoji previdnosti.

Tov. blaginjičarka opozarja članstvo, da takoj plača članarino za prvo polletje.

Predsednik prečita zapisnik nadzornega odbora in gospodarskega odbora UJU. Razprava o tem se odloži na poznejši čas. — **Tajnica.**

+ **Zborovanje učiteljskega društva za pokrajinski okraj** se je vršilo dne 8. maja 1926 v Podsedri. Navzočih je bilo 13 članov(ice), opravila sta se dva.

Tov. predsednik otvori zborovanje pozdravlja ožje navzoče, ki so se kljub slabemu vremenu vendar zbrali v zadostnem številu. Prav posebno velja njegov pozdrav sreskemu šol. referentu g. Hinku Šumerju, ki se je udeležil zborovanja ter gostoma g. Staufferjevi in tov. Senici. Nato preide na dnevni red.

Ad 1. Zapisnik o občnem zboru, ki se je vršil dne 6. marca t. l. v Kozjem, se prečita in odobri.

Ad 2. Prečitajo se sledeči dopisi: a) Kultur-nega društva v Mariboru glede predavanj, prireditve, knjižnice, založništva in blaginje. Zbor sklene sledeče: 1. Predavanja se vrše pri posameznih zborovanjih. 2. Učitelstvo, ki je vključeno v našo društvo, deluje povsod, kjer je kak gledališki oder. 3. Naše društvo za sedaj ne pristopi k deleži. 4. Društvo bo plačevalo letno članarino v znesku 10 Din. Tov. predsednik predlaga, da nakaže naše društvo podporo v znesku 100 Din v slučaju, če se založništvo ustanovi, kar zborovalci soglasno sprejmejo.

b) Dopis poverjenstva UJU Ljubljana, v katerem se kritikuje vmešavanje v notranje poslovanje poverjenstva, se vzame na znanje.

c) Na dopis poverjenstva UJU Ljubljana glede poslovanja med društvi in poverjenstvom poziva tov. predsednik vse člane k točnemu plačevanju članarine, posebno pa one, ki so v zastanku še za leto 1925.

d) Dopis iz seje ožjega sosveta se vzame na znanje.

e) Prečita se zapisnik seje nadzornega odbora in gospodarskega odbora UJU.

f) Dopis mariborskega učit. dr., v katerem se predlaga, naj se imenuje sodno zapriženega izvedenca, ki naj revidira finančno stanje poverjenstva od leta 1925, naprej. Naše društvo se prikloni sklepu ožjega sosveta.

Ad 3. Tov. Hernaus poda globoko zasnovano predavanje: **Konstrukcija koledarja**, kateremu so vsi navzoči z zanimanjem sledili. Tov. predsednik se mu v imenu vseh zborovalcev priščno zahvali za poučno predavanje.

Ad 4. Za pokrajinsko skupščino, ki se bo vršila v Celju, in za glavno skupščino v Beogradu se javijo delegati in namestniki prostovoljno.

Ad 5. Pri tej točki se določi, da se vrši prihodnje zborovanje meseca septembra v Kozjem. Ker drugih slučajnosti ni, zaključijo tov. predsednik zborovanje.

+ **Skupno zborovanje učit. društev za pokraj. Ljutomer in Ptuj z okolico**, ki se je vršilo dne 12. junija 1926 v Ljutomeru.

Tov. predsednik Mavrič pozdravlja v kratkem, a jedrnatem govoru vse navzoče člane in članice, zlasti pa goste iz ptujkega okraja. Povdarja, kako važna je naloga društvenega stika in se spominja skupnih zborovanj z ormoškim učit. društvom v Jeruzalemu in v Zerovincih. Posebno se pozdravlja tov. Porekarjevo in njenega očeta. Svoj govor konča z besedami: Živeli! Do brodiš! Ob priliki vam vrnemo obisk. — Tov. predsednik Musek se nato zahvali za pozdravne besede in gostoljubljen sprejem.

Preide se k drugi točki dnevnega reda. Tajnica prečita zapisnika zadnjega zborovanja in odobrova seje, ki se odobri. Nato prečita tov. predsednik Musek dopise, došle na ptujsko učit. društvo. K dopisom, došli na ljutomersko učit. društvo, se pripomni sledeče: K dopisu poverjenstva UJU Ljubljana, da pristopi članstvo kot podpornik Pevskemu zboru slov. učitelstva, se predlaga, da naj vsak član prostovoljno pristopi. Tov. Zacherl predlaga, naj pristopi učit. društvo, a se naj počaka do konca leta in da se članarina krije iz morebitnega prebitka.

Slediti bi moralo sedaj predavanje tov. Kunsta. Med tem, ko si je predavatelj pripravil razna nazorila za svoje predavanje, se je staval izpreminjavalni predlog, da se najprej izvolijo namestniki delegatov za pokr. skupščino in delegati ter njih namestniki za glavno skupščino. Predlog se sprejme in izvolijo delegati in namestniki.

Nato sledi jako zanimivo in nazorno predavanje tov. Kunsta: »Elektrika v delovni šoli«. Natančneje se je predavatelj bavil s tehniko šibkega toka. Vso snov je obravnaval metodično. Da bi bilo predavanje še bolj zanimivo, je predavatelj po metodičnem izvajanju pokazal krasno izdelane risbe o predelani snovi. Dasi tudi je trajalo predavanje precej dolgo, vendar so mu vsi navzoči sledili z največjim zanimanjem, kar je pokazalo živahno odobravanje na koncu govora. Razvije se kratka debata, so li učila trdke Kosmos iz elektrotehnike priporočljiva, kar predavatelj zanika, ker imajo nekaj napak. Šola si naj raje nabavi dober elektromagnet in nekaj materiala, da si napravi priproste aparate sama. Tov. Peček je mnenja, da se učila lahko sestavi po modelih, čemur pa tov. Kunst ugovarja, ker modeli ne odgovarjajo resnici. — Tov. Mavrič se mlademu, a delavnemu in idealnemu tovarišu Kunstu najlepše zahvali za dobro uspešno predavanje in izrazi željo, da bi nam še večkrat podal tako zanimivo temo. — Radi pozne ure se predavanje tov. Mavriča o reviziji pravil UJU opusti ter se poveri in pooblasti delegate, da o zadevi razmišljajo in pri skupščini stavijo pri merne predloge.

Pri naslednji točki: **Razne stanovske in šolske zadeve** se tov. Mavrič informira pri navzo-

Šolske zvezke po konkurenčnih cenah, iz najboljšega papirja s pivnikom izdeluje Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6. Učitelstvo opozarjamo, da naj uvede te zvezke v šole in naj zahteva v trgovinah zvezke Učiteljske tiskarne.

Zvezki se prodajajo v korist »UČITELJSKEGA KONVIKTA« v Ljubljani in »UČITELJSKEGA DOMA« v Mariboru.